

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 juli 2015

WETSVOORSTEL

**tot invoeging van een artikel 1412*quinquies*
in het Gerechtelijk Wetboek, houdende het
beslag op de goederen van een derde Staat of
van een internationale organisatie**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Egbert LACHAERT** EN
MEVROUW **Goedele UYTTERSPOOT**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzetting van de heer Raf Terwingen, hoofdindiner van het wetsvoorstel.....	3
III. Artikelsgewijze besprekking en stemmingen	3

Zie:

Doc 54 1241/ (2014/2015):

- 001: Wetsvoorstel van de heer Terwingen.
- 002: Toevoeging indiners.
- 003: Advies van de Raad van State.
- 004: Amendementen.

Zie ook:

- 006: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 juillet 2015

PROPOSITION DE LOI

**insérant dans le Code judiciaire un article
1412*quinquies* régissant la saisie de biens
appartenant à un État tiers ou à une
organisation internationale**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. Egbert LACHAERT ET
Mme Goedele UYTTERSPOOT

SOMMAIRE

Pages

I. Procédure	3
II. Exposé introductif de M. Raf Terwingen, auteur principal de la proposition de loi.....	3
III. Discussion des articles et votes	3

Voir:

Doc 54 1241/ (2014/2015):

- 001: Proposition de loi de M. Terwingen.
- 002: Ajout auteurs.
- 003: Avis du Conseil d'État.
- 004: Amendements.

Voir aussi:

- 006: Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Philippe Goffin

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Sophie De Wit, Sarah Smeyers, Goedele Uyttersprot, Kristien Van Vaerenbergh
PS	Eric Massin, Laurette Onkelinx, Özlem Özen
MR	Gilles Foret, Philippe Goffin, Richard Miller
CD&V	Sonja Becq, Raf Terwegen
Open Vld	Egbert Lachaert, Carina Van Cauter
sp.a	Johan Vande Lanotte
Ecolo-Groen	Stefaan Van Hecke
cdH	Christian Brotcorne

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Christoph D'Haese, Koenraad Degroote, Daphné Dumery, Johan Klaps, Hendrik Vuye
Paul-Olivier Delannois, Willy Demeyer, Ahmed Laaouej, Karine Lalieux
Benoît Friart, Luc Gustin, Philippe Pivin, Stéphanie Thoron
Griet Smaers, Els Van Hoof, Servais Verherstraeten
Katja Gabriëls, Dirk Janssens, Sabien Lahaye-Batteau
Monica De Coninck, Karin Jiroflée
Marcel Cheran, Benoit Hellings
Francis Delpérée, Vanessa Matz

C. — Niet-stemgerechtigd lid / Membre sans voix délibérative:

FDF	Olivier Maingain
-----	------------------

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellations (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft onderhavig wetsvoorstel, dat de Kamer tijdens haar plenaire vergadering van 2 juli 2015 urgent heeft verklaard, besproken tijdens haar vergaderingen van 7 en 22 juli 2015.

I. — PROCEDURE

Tijdens haar vergadering van 7 juli 2015 heeft de commissie de voorzitter van de Kamer eenparig verzocht om, met toepassing van artikel 98.2, tweede lid, van het Kamerreglement voor dringend advies voor te leggen aan de afdeling wetgeving van de Raad van State. De Raad van State heeft een advies uitgebracht op 15 juli 2015.

II. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE HEER RAF TERWINGEN, HOOFDINDIENER VAN HET WETSVOORSTEL

De heer Raf Terwingen (CD&V), hoofdindienier van het wetsvoorstel, legt uit dat het wetsvoorstel een mogelijke verstoring van de diplomatieke betrekkingen met vreemde Staten beoogt te vermijden. Een dergelijke verstoring is niet ondenkbaar ingeval Belgische gerechtsdeurwaarders op vraag van een schuldeiser beslag leggen op eigendommen van die Staten.

Daarom voorziet het wetsvoorstel in een principiële onbeslagbaarheid van bepaalde eigendommen die zich op ons grondgebied bevinden. De spreker wijst erop dat het Gerechtelijk Wetboek ook nu al vergelijkbare bepalingen bevat. De voorgestelde regelingen zijn geïnspireerd op deze bepalingen.

Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting bij het wetsvoorstel.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Dit artikel bevat de grondwettelijke bevoegdheidsgrondslag. Er worden geen opmerkingen over gemaakt.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi, à laquelle la Chambre a accordé l'urgence en séance plénière du 2 juillet 2015, au cours de ses réunions des 7 et 22 juillet 2015.

I. — PROCÉDURE

Au cours de sa réunion du 7 juillet 2015, la commission a demandé à l'unanimité au président de la Chambre, en application de l'article 98.2, alinéa 2, du Règlement de la Chambre, de demander d'urgence l'avis de la section de législation du Conseil d'État. Le Conseil d'État a rendu son avis le 15 juillet 2015.

II. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE M. RAF TERWINGEN, AUTEUR PRINCIPAL DE LA PROPOSITION DE LOI

M. Raf Terwingen (CD&V), auteur principal de la proposition de loi, explique que la proposition vise à éviter toute perturbation des relations diplomatiques avec des États étrangers. Pareille perturbation pourrait se produire s'il devait arriver que des huissiers de justice belges saisissent des propriétés appartenant à ces États à la demande d'un créancier.

C'est pourquoi la proposition de loi prévoit l'insaisissabilité de principe de certaines propriétés qui se trouvent sur notre territoire. L'orateur souligne que le Code judiciaire contient déjà des dispositions similaires. La réglementation proposée s'inspire de ces dispositions.

Pour le reste, il est renvoyé aux développements de la proposition de loi.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cet article fixe le fondement constitutionnel de la compétence. Il ne fait l'objet d'aucune observation.

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2

Dit artikel strekt ertoe een artikel 1412*quinquies* in te voegen in het Gerechtelijk Wetboek. Daarin wordt, zoals uiteengezet door de indiener, voorzien in een principiële onbeslagbaarheid van eigendommen van vreemde of publiekrechtelijke *supra-* of internationale overheden die zich in België bevinden. De inbeslagneming kan slechts plaatsvinden wanneer aan de in paragraaf 2 bepaalde voorwaarden is voldaan. Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting bij het wetsvoorstel.

De heer Christian Brotcorne (cdH) betwijfelt de grondheid van de urgentverklaring. Hij ziet slechts één verklaring en dat is de druk die Rusland op ons land uitoefent, nadat het recent de bankrekeningen van de Russische ambassade in België en de permanente vertegenwoordigingen van Rusland bij de NAVO en de EU had bevroren. Hij is van oordeel dat de voorgestelde regeling veel weg heeft van een uitzonderingswetgeving. De heer Brotcorne wijst erop dat voor de goederen van de Belgische Staat en zijn geledingen andere (gunstigere) regels voor inbeslagname gelden (zie dienaangaande artikel 1412*bis* van het Gerechtelijk Wetboek).

Voorts vraagt hij zich af of de voorgestelde regeling geen ongewenste gevolgen zou kunnen hebben wanneer luchtvaartmaatschappijen van derde Staten veroordeeld worden tot het betalen van schadevergoedingen of boetes voor overtredingen van de milieuwetgeving (bv. het overtreden van de geluidsnormen in het Brusselse luchtruim) en er, ten gevolge van de toepassing van het nieuwe artikel 1412*quinquies*, geen beslag kan worden gelegd op de eigendommen die zich op ons grondgebied bevinden omdat de maatschappij eigendom is van die vreemde mogelijkheid.

De heer Eric Massin (PS) betwijfelt in navolging van de vorige spreker dat het wetsvoorstel hoogdringend is. Hij meent in elk geval dat het niet opgaat om daarvoor de nakende ratificatie van het VN-Verdrag van 2004 inzake de immuniteit van rechtsmacht van Staten en hun eigendommen in te roepen.

De spreker wijst er eveneens op dat het voorgestelde artikel 1412*quinquies* een regeling in het leven roept die verschillend is van deze die van toepassing is op de Belgische overheden. Die laatste regeling maakt het mogelijk om overheden te dwingen rechterlijke beslissingen uit te voeren. De vooropgestelde regeling dreigt het tegenovergestelde effect te hebben, wat onwenselijk is.

Voorts onderschrijft de spreker de opmerking van de heer Brotcorne in verband met de mogelijke onbeslagbaarheid van goederen en tegoeden van sommige luchtvaartmaatschappijen. De heer Massin denkt dat de

Art. 2

Cet article tend à insérer un article 1412*quinquies* dans le Code judiciaire. Comme l'explique l'auteur, cet article prévoit l'insaisissabilité de principe de propriétés d'autorités étrangères ou d'organisations supranationales ou internationales de droit public qui se trouvent en Belgique. La saisie ne peut avoir lieu que s'il est satisfait aux conditions fixées au paragraphe 2. Pour le reste, il est renvoyé aux développements de la proposition de loi.

M. Christian Brotcorne (cdH) met en doute le bien-fondé de l'urgence. Il n'y voit qu'une seule explication, et c'est la pression exercée par la Russie sur notre pays, qui a récemment gelé les comptes en banque de l'ambassade de Russie en Belgique et des représentations permanentes de la Russie auprès de l'OTAN et de l'UE. Il estime que la réglementation proposée ressemble beaucoup à une législation d'exception. M. Brotcorne souligne que d'autres règles (plus favorables) en matière de saisie s'appliquent aux biens de l'État belge et de ses composantes (voir à ce sujet l'article 1412*bis* du Code judiciaire).

Il se demande ensuite si la réglementation proposée ne risque pas d'avoir des conséquences indésirables, par exemple, si des compagnies aériennes d'États tiers condamnées à payer des indemnités ou des amendes pour des infractions à la législation environnementale (par exemple pour avoir enfreint les normes de bruit dans l'espace aérien bruxellois) sont propriétaires de biens qui se trouvent sur notre territoire mais qui, en application du nouvel article 1412*quinquies*, ne pourront pas être saisis car ses sociétés appartiennent à une puissance étrangère.

M. Eric Massin (PS) doute, à l'instar de l'intervenant précédent, de l'urgence de la proposition de loi à l'examen. Il estime en tout état de cause que la ratification prochaine de la Convention des Nations unies de 2004 sur l'immunité des États et de leurs biens ne justifie aucunement la demande d'urgence.

L'intervenant souligne également que l'article 1412*quinquies* proposé prévoit une réglementation différente de celle applicable aux autorités belges, laquelle permet de contraindre ces dernières à exécuter des décisions de justice. La réglementation proposée risque d'avoir l'effet inverse, ce qui n'est pas souhaitable.

L'intervenant souscrit par ailleurs à l'observation formulée par M. Brotcorne au sujet de l'insaisissabilité éventuelle des biens et avoirs de certaines compagnies aériennes. M. Massin estime que la disposition

toepassing van de voorgestelde bepaling ook in andere situaties nefast zou kunnen zijn en de reputatie van ons land zou kunnen aantasten. Zo is het niet helemaal ondenkbaar dat een personeelslid van een ambassade het slachtoffer wordt van geweld of van zijn vrijheid wordt beroofd in de ambassade of zijn ontslag krijgt en naderhand een schadevergoeding toegekend krijgt. Hoe zal de gedwongen tenuitvoerlegging van de rechterlijke beslissing ter zake kunnen geschieden als de goederen en rekeningen van de ambassade onbeslagbaar zijn? Als dat niet mogelijk blijkt, dan zal hij die beslissing in het land van herkomst moeten laten tenuitvoerleggen (door middel van een *exequatur*-procedure); in de praktijk zal die beslissing vaak onuitvoerbaar blijken en zal de begunstigde geen vergoeding kunnen krijgen. Dergelijke situaties moeten worden vermeden. Dat zou kunnen door de regeling die van toepassing is ten aanzien van de Belgische overheden *mutatis mutandis* toepasselijk te verklaren op buitenlandse ambassades en supra- en internationale organisaties.

De heer Massin pleit dan ook voor een herziening van de voorgestelde regeling en vraagt dat het voorstel zou worden voorgelegd aan de Raad van State, die in het bijzonder zou kunnen onderzoeken of er geen discriminatoire regeling wordt voorgesteld.

De heer Marcel Cheron (Ecolo-Groen) sluit zich aan bij de opmerkingen van de vorige sprekers.

Voorts merkt hij op dat het woord “of” *in fine* van het voorgestelde artikel 1412*quinquies*, § 2, 2°, voor verwarring kan zorgen. Hij stelt voor het weg te laten, zodat het duidelijk is dat de onder het 1°, 2° en 3° vermelde voorwaarden niet cumulatief zijn.

Als volgende punt staat hij stil bij de noties “deelgebied”, “geleding” en “een territoriaal gedecentraliseerd bestuur of elke andere politieke opdeling van die Staat” die worden gebruikt in voorgestelde artikel 1412*quinquies*, § 3. Kan de indiener meer uitleg geven over de inhoud van deze term? Welke entiteiten worden hierdoor gedekt? Worden deze noties ook gebruikt in het eerder geciteerde VN-Verdrag?

De heer Eric Massin (PS) stelt zich een gelijkaardige vraag en wenst meer uitleg over de term “elke andere politieke opdeling van die Staat”. Hij vreest dat deze notie niet erg duidelijk is en tot diverse interpretaties aanleiding zou kunnen geven.

De heer Philippe Goffin, voorzitter, en de commissie stemmen in met de door de heer Cheron voorgestelde weglatting van het woord “of” en de tekst wordt dienovereenkomstig aangepast.

proposée pourrait également avoir des conséquences néfastes dans d'autres situations et porter atteinte à la réputation de notre pays. Ainsi, on pourrait imaginer le cas d'un membre du personnel d'une ambassade qui a été, au sein de l'ambassade, victime de violences ou privé de sa liberté, ou a fait l'objet d'un licenciement, et qui, par la suite, a obtenu en justice le versement d'une indemnité. Comment cette décision judiciaire pourra-t-elle faire l'objet d'une exécution forcée si les biens et les comptes de l'ambassade sont insaisissables? Si cette exécution forcée s'avère impossible, l'intéressé devra demander l'exécution dans le pays d'origine, par le biais d'une procédure d'*exequatur*. Or, en pratique, cette décision s'avérera souvent impossible à exécuter, et l'intéressé ne pourra toucher aucune indemnité. Pour éviter ce genre de situations, on pourrait étendre *mutatis mutandis* aux ambassades étrangères et aux organisations supranationales et internationales la réglementation applicable aux autorités belges.

M. Massin plaide donc pour la révision de la réglementation proposée. Il demande que la proposition de loi soit soumise au Conseil d'État, qui pourrait examiner en particulier si elle n'instaure pas une réglementation discriminatoire.

M. Marcel Cheron (Ecolo-Groen) se rallie aux observations des intervenants précédents .

Il relève en outre que le mot “ou” *in fine* de l'article 1412*quinquies*, § 2, 2°, proposé peut prêter à confusion. Il propose de le supprimer afin qu'il soit clair que les conditions mentionnées aux 1°, 2° et 3° ne sont pas cumulatives.

Comme point suivant, il s'attarde sur les notions “d'entité fédérée”, de “démembrement ou “une collectivité territoriale décentralisée ou toute autre division politique de cet État “qui sont utilisées dans l'article 1412*quinquies*, § 3, proposé. L'auteur pourrait-il expliciter la teneur de ces termes? Quelles entités recouvrent-ils? Ces notions sont-elles également utilisées dans la Convention des Nations unies précédemment citée?

M. Eric Massin (PS) se pose une question analogue et souhaite que l'on explicite les termes “toute autre division politique de cet État”. L'intervenant craint que cette notion ne soit pas très claire et puisse donner lieu à diverses interprétations.

M. Philippe Goffin, président, et la commission marquent leur accord sur la suppression du mot “ou” proposée par M. Cheron. Le texte est adapté en conséquence.

Voorts wordt uitgelegd dat de door de heer Cheron aangehaalde noties ook worden gebruikt in het reeds bestaande artikel 1412ter van het Gerechtelijk Wetboek.

De heer Raf Terwingen (CD&V) gaat akkoord met de laatste opmerking van de voorzitter. Hij voegt daar aan toe dat er hierover naar alle waarschijnlijkheid reeds rechtspraak bestaat waarin die noties worden verduidelijkt.

Als antwoord op de vragen van de heren Brotcorne en Massin in verband met de verschillen in de regelingen voor de buitenlandse, *supra-* en internationale overheden, enerzijds, en de Belgische overheden, anderzijds, verwijst de spreker naar het voorgestelde artikel 1412*quinquies*, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek. Daaruit blijkt duidelijk dat niet alle goederen onbeslagbaar zullen zijn. Hij erkent wel dat deze voorwaarden zullen worden geconcretiseerd aan de hand van rechtspraak.

Wat de vraag in verband met de betaling van vergoedingen en boetes in verband met de overtredingen van staatluchtvaartmaatschappijen betreft, sluit de heer Terwingen niet uit dat er inbeslagnames kunnen plaatsvinden.

De heer Koen Geens, minister van Justitie, sluit zich aan bij het antwoord van de vorige spreker. Hij preciseert dat in de voorgestelde bepalingen duidelijk vermeld wordt dat slechts goederen of tegoeden “die worden gebruikt of die beoogd zijn voor het gebruik voor niet-commerciële overheidsdoeleinden” niet vatbaar zijn voor beslag. De minister onderstreept dat dit niet het geval zal zijn in het kader van de activiteiten van een luchtvaartmaatschappij, zelfs wanneer dit een overheidsbedrijf is.

Voorts ontkent de minister dat de regeling uitsluitend geïnspireerd werd door het diplomatieke incident met Rusland, waarover uitgebreid verslag werd uitgebracht in de pers. Het dossier is nochtans geen unicum, alleen is het wel zo dat er in vele gevallen geen publieke ruchtbaarheid aan wordt gegeven. De minister wil dergelijke problematische situaties voor de toekomst vermijden en wenst daarom dat de wetgeving zo snel mogelijk wordt aangepast en in overeenstemming wordt gebracht met het internationaal recht.

Mevrouw Sonja Becq c.s. dient amendement nr. 1 in (DOC 54 1241/004). Mevrouw Sonja Becq (CD&V) legt uit dat dit amendement tegemoetkomt aan de opmerking van de Raad van State en -naar analogie met het bestaande artikel 1412*quater* van het Gerechtelijk Wetboek- beoogt te voorzien in een voorafgaandelijke gerechtelijke procedure die het mogelijk maakt zich,

Il explique en outre que les notions évoquées par M. Cheron apparaissent également dans l'actuel article 1412ter du Code judiciaire.

M. Raf Terwingen (CD&V) marque son accord sur la dernière observation du président. Il ajoute que selon toute vraisemblance une jurisprudence existe déjà, dans laquelle ces notions sont précisées.

En réponse aux questions de MM. Brotcorne et Massin concernant les différences de régimes pour les autorités étrangères, supranationales et internationales, d'une part, et les autorités belges, d'autre part, l'intervenant renvoie à l'article 1412*quinquies*, § 2, proposé du Code judiciaire. Cette disposition montre clairement que tous les biens ne seront pas insaisissables. Il reconnaît toutefois que ces conditions seront concrétisées par la jurisprudence.

Quant à la question du paiement d'indemnités et d'amendes concernant des infractions commises par des compagnies aériennes publiques, M. Terwingen n'exclut pas que des saisies puissent avoir lieu.

M. Koen Geens, ministre de la Justice, se rallie à la réponse de l'intervenant précédent. Il précise que les dispositions proposées mentionnent clairement que seuls les biens et les avoirs “qui sont utilisés ou destinés à être utilisés à des fins de service public non commerciales” sont insaisissables. Le ministre souligne que cela ne sera pas le cas pour les activités d'une compagnie aérienne, même s'il s'agit d'une entreprise publique.

Le ministre dément en outre que la réglementation s'inspire exclusivement de l'incident diplomatique avec la Russie, dont la presse s'est longuement fait l'écho. Le dossier n'est pourtant pas un cas unique, mais il est un fait que, la plupart du temps, les faits ne sont pas portés sur la place publique. Le ministre entend éviter que de telles problématiques se reproduisent à l'avenir, et souhaite dès lors que la législation soit adaptée et mise en conformité avec le droit international dans les meilleurs délais.

Mme Sonja Becq (CD&V) et consorts présentent un amendement n° 1 (DOC 54 1241/004). L'intervenante explique que cet amendement répond à l'observation du Conseil d'État et vise – par analogie avec l'actuel article 1412*quater* du Code judiciaire – à prévoir une procédure judiciaire préalable permettant de s'assurer, avant toute saisie, qu'il a été satisfait aux conditions

nog voor enig beslag, ervan te vergewissen dat aan de voorwaarden van beslagbaarheid, zoals opgenomen in paragraaf 2 van het voorgestelde artikel 1412*quinquies*, is voldaan.

*Mevrouw Carina Van Cauter c.s. dient amendement nr. 2 in (DOC 54 1241/004). Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) verduidelijkt dat in het licht van de rechtspraak van het Hof van Cassatie en om onduidelijkheden in §2, 1°, door het gebruik van het woord “uitdrukkelijk” te vermijden, voorgesteld wordt om te preciseren dat de Staat “op uitdrukkelijke en specifieke wijze” heeft toegestemd met het beslag op een goed dat beschermd wordt door artikel 1412*quinquies*. Zij verwijst voor het overige naar de schriftelijke toelichting bij haar amendement.*

De heer Philippe Goffin, voorzitter van de commissie voor de Justitie, stelt voor om in de amendementen en in het wetsvoorstel zelf naar analogie met wat bepaald is in artikel 1412ter, in de Nederlandse tekst de woorden “een Staat” te vervangen door de woorden “een buitenlandse mogendheid” en in de Franse tekst de woorden “un État” te vervangen door de woorden “une puissance étrangère”. Het opschrift dient overeenkomstig te worden aangepast.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) is de ingediende amendementen genegen. Hij herinnert eraan dat overeenkomstig de Belgische rechtspraak inzake de beslagbaarheid van goederen van de Belgische overheid, beslag enkel mogelijk is wanneer de goederen kennelijk niet nuttig zijn voor de uitoefening van de overheidstaak of voor de continuïteit van de openbare dienst. In voorliggend wetsvoorstel wordt het criterium commercieel doeleinde gehanteerd. De vraag rijst evenwel welke eigendommen van de buitenlandse mogendheid die zich in de commerciële sfeer bevinden, nog overblijven om beslag op te kunnen leggen?

De heer Koen Geens, minister van Justitie, merkt op dat met amendement nr. 1, overeenkomstig het advies van de Raad van State, meer rechtszekerheid wordt gegeven aan de buitenlandse mogendheden. Het taalgebruik in de paragrafen 1 en 3 is eerder van internationaal rechterlijke aard dan van strikt juridisch Belgische aard. De notie “Staat” of beter “buitenlandse mogendheid” wordt bijzonder ruim gedefinieerd, net omdat het hier over een feitelijke context gaat. Het is aan de beslagrechter om te oordelen of een goed vatbaar is voor beslag.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) wenst te verne men of overeenkomstig paragraaf 1 gesteld kan worden dat er beslag kan worden gelegd op eigendommen en tegoeden van in België gevestigde ambassades

de saisissabilité énoncées au paragraphe 2 de l’article 1412*quinquies* proposé.

*Mme Carina Van Cauter et consorts présentent un amendement n° 2 (DOC 54 1241/004). Mme Carina Van Cauter (Open Vld) précise qu’au regard de la jurisprudence de la Cour de cassation et pour éviter les imprécisions dans le § 2, 1°, dues à l’utilisation du mot “expressément”, il est proposé de préciser que l’État a consenti, de manière explicite et spécifique, à la saisie d’un bien protégé par l’article 1412*quinquies*. L’intervenante renvoie, pour le surplus, à la justification écrite de son amendement.*

M. Philippe Goffin, président de la commission de la Justice, propose, par analogie avec ce que prévoit l’article 1412ter, de remplacer dans les amendements et dans la proposition de loi même, les mots “un État” par les mots “une puissance étrangère” dans le texte français et les mots “een Staat” par les mots “een buitenlandse mogendheid” dans le texte néerlandais. L’intitulé doit être modifié en conséquence.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) est favorable aux amendements présentés. Il rappelle que conformément à la jurisprudence belge relative à la saisissabilité des biens des autorités belges, la saisie n’est possible que lorsque les biens ne sont manifestement pas utiles pour l’exercice de la mission des pouvoirs publics ou pour la continuité du service public. La proposition de loi à l’examen utilise le critère de “fins commerciales”. L’on peut toutefois se demander quelles seront les propriétés de la puissance étrangère relevant du secteur commercial pouvant encore faire l’objet d’une saisie.

M. Koen Geens, ministre de la Justice, fait remarquer que l’amendement n° 1, qui répond à l’avis du Conseil d’État, offre davantage de sécurité juridique aux puissances étrangères. Le langage utilisé dans les paragraphes 1er et 3 relève plutôt du droit international que du langage juridique strictement belge. La notion d’ “État”, ou, mieux, de “puissance étrangère”, est définie de manière particulièrement large, car il s’agit justement, en l’occurrence, d’un contexte factuel. Il appartient au juge des saisies d’évaluer si un bien est saisissable.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) souhaiterait savoir si le paragraphe 1er permet d’affirmer que l’on peut saisir les biens et les avoirs d’ambassades établies en Belgique si une sanction a été prononcée au niveau européen

indien er op Europees (bijvoorbeeld door de Europese Unie) of internationaal niveau (bijvoorbeeld door de Veiligheidsraad) een sanctie wordt uitgesproken?

Het internationaal arbitragehof in Den Haag heeft vorig jaar een uitspraak gedaan in de zaak-Yukos. Deze zaak heeft gezorgd voor een diplomatiek incident tussen België en Rusland. Valt een internationaal arbitragehof buiten het toepassingsgebied van paragraaf 1?

Wat paragraaf 3 betreft; betekent het feit dat bijvoorbeeld Spanje geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid geboden onder § 2, 1°, de tegoeden van de Catalaanse vertegenwoordiging in België in beslag kunnen worden genomen?

De heer Koen Geens, minister van Justitie, vestigt er de aandacht op dat sedert het Smeerkaasarrest (arrest Franco-Suisse Le Ski) van het Hof van Cassatie van 27 mei 1971, een direct werkende internationale rechtsnorm voorrang heeft op het Belgische interne recht. Wanneer de Europese Unie of de Veiligheidsraad sancties oplegt aan een bepaald land, gaan de verplichtingen die daaruit voortvloeien voor de verdragsstaat België voorgaan op artikel 1412*quinquies*.

Het feit dat een zaak hangende is voor een internationaal arbitragehof heeft uiteraard geen uitstaans met het beslag en de vraag over de al dan niet beslagbaarheid van goederen in België. Dit komt de beslagrechter toe.

Wat de definitie van Staat betreft, verwijst hij naar het huidige artikel 1412*ter* van het Gerechtelijk Wetboek dat betrekking heeft op de cultuugoederen en waarop het nieuwe artikel 1412*quinquies* is geïnspireerd.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) geeft aan dat er drie mogelijkheden zijn: ofwel heeft de vreemde mogendheid uitdrukkelijk ingestemd met de beslagbaarheid, ofwel heeft de Staat die eigendommen gereserveerd of bestemd ter voldoening van de vordering, ofwel gaat het om eigendommen die worden gebruikt of zijn beoogd voor andere dan niet-commerciële overheidsdoeleinden. In dat laatste geval wordt gepreciseerd dat uitsluitend beslag kan worden gelegd op eigendommen die verband houden met de entiteit waartegen zich de uitvoerbare titel of de authentieke of onderhandse stukken richten die naargelang het geval ten grondslag liggen aan het beslag. Beteekt dit dat iemand die een uitvoerbare titel in Spanje heeft bijvoorbeeld geen goederen van Catalonië in beslag zou kunnen nemen?

De minister verduidelijkt dat er een intrinsiek verband moet zijn tussen het in beslag genomen goed en de

(par exemple par l'Union européenne) ou au niveau international (par exemple par le Conseil de sécurité)?

L'année dernière, la Cour internationale d'arbitrage de La Haye a prononcé un jugement dans l'affaire Yukos. Cette affaire a provoqué un incident diplomatique entre la Belgique et la Russie. Une cour internationale d'arbitrage ne relève-t-elle pas du champ d'application du paragraphe 1er?

En ce qui concerne le paragraphe 3, le fait que, par exemple, l'Espagne n'a pas fait usage de la possibilité offerte au paragraphe 2, 1°, signifie-t-il que les avoirs de la représentation de la Catalogne en Belgique peuvent être saisis?

M. Koen Geens, ministre de la Justice, attire l'attention sur le fait que, depuis larrêt Franco-Suisse Le Ski de la Cour de cassation du 27 mai 1971, une norme juridique internationale d'application directe a priorité sur le droit interne belge. Lorsque l'Union européenne ou le Conseil de sécurité inflige des sanctions à un certain pays, les obligations qui en découlent pour l'État contractant qu'est la Belgique ont priorité sur l'article 1412*quinquies*.

Le fait qu'une affaire est pendante devant une cour internationale d'arbitrage n'a bien sûr rien à voir avec la saisie et la question de savoir si des biens peuvent être saisis ou non en Belgique. C'est au juge des saisies qu'il appartient de prendre cette décision.

En ce qui concerne la définition de l'État, il renvoie à l'actuel article 1412*ter* du Code judiciaire concernant les biens culturels, dont s'inspire le nouvel article 1412*quinquies*.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) indique qu'il y a trois possibilités: soit la puissance étrangère a expressément consenti à la saisissabilité, soit elle a réservé ou affecté ces biens à la satisfaction de la demande, soit il s'agit de biens utilisés ou destinés à l'être autrement qu'à des fins de service public non commerciales. Dans ce dernier cas, il est précisé qu'il faut que la saisie ne porte que sur des biens qui ont un lien avec l'entité visée par le titre exécutoire ou le titre authentique ou privé qui, selon le cas, fonde la saisie. Cela signifie-t-il qu'une personne avec un titre exécutoire en Espagne par exemple ne pourrait pas saisir des biens de la Catalogne?

Le ministre précise qu'il faut un lien intrinsèque entre le bien saisi et le débiteur de la dette concernée. Cela

schuldenaar van de betreffende schuld. Dat spreekt voor zich. Een deelstaat van een vreemd land geniet dezelfde bescherming als het vreemde land.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) gaat uit van de hypothese van een geschil met de Spaanse Staat waarbij die laatstgenoemd artikel 2, § 2, 1°, niet heeft toegepast. Klopt het dat in het kader van een Belgische procedure ook Catalaanse goederen in beslag kunnen worden genomen, zonder dat de Catalaanse regering of de Catalaanse vertegenwoordiging bij dat geschil is betrokken? Quid in geval van een geschil tussen de Belgische Staat en een Spaanse deelstaat? Geldt de beslagbaarheid in dat geval ook voor de goederen van de Spaanse Staat?

De minister herinnert eraan dat het beslag moet slaan op goederen die verband houden met de entiteit waartegen de titel die aan het beslag ten grondslag ligt, zich richt, zoals is bepaald bij artikel 2, § 2, 3°. Zelfs de entiteiten die geen internationale rechtspersoonlijkheid bezitten, vallen hieronder. Indien de entiteit schulden maakt binnen haar natuurlijke bevoegdheden, is er geen reden om beslag te leggen op de goederen van de Staat waarvan die entiteit deel uitmaakt. De rechter – met inbegrip van de internationale rechter – moet die maatregelen met gezond verstand toepassen.

Mevrouw Catherine Fonck (cdH) vraagt of het woord “Staat” in het wetsvoorstel telkens moet worden vervangen door “buitenlandse mogendheid” en of die voornoemde bewoordingen juridisch zijn bepaald in een tekst. Wat is het exacte toepassingsgebied van dat wetsvoorstel? Voorts herinnert de spreekster aan het Verdrag van Wenen over het verdragenrecht en aan de Overeenkomst van Bazel. Wordt bij het initiatief voor het wetsvoorstel uitgegaan van de veronderstelling dat de beide verdragen gebreken vertonen, waardoor bij ontstentenis van dergelijke bepalingen in de buitenlandse wetgeving beslag zou kunnen worden gelegd op de Belgische goederen in het buitenland?

De minister komt terug op de keuze voor de bewoordingen “buitenlandse mogendheid”. Die terminologie wordt gebruikt naar analogie met artikel 1412ter, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, en vervangt de notie “Staat” die in het internationaal recht bepaald is. Voorts gaat het niet om gebreken in het internationaal recht. Het beslag kan momenteel worden gelegd binnen een dermate korte tijdsspanne en soms zonder dat een rechter optreedt, dat er niet vanuit mag worden gegaan dat wie daartoe overgaat het internationaal recht perfect kent. Het is dus de bedoeling rechtszekerheid te waarborgen in ons Gerechtelijk Wetboek. De plaatselijke beslagrechters en gerechtsdeurwaarders kennen het internationaal diplomatiek recht niet altijd goed.

parait évident. Une entité fédérée d'un pays étranger bénéficie de la même protection que le pays étranger.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) prend l'hypothèse d'un conflit avec l'état espagnol où celui-ci n'a pas fait application de l'article 2, paragraphe 2, 1°. Est-il correct que dans le cadre d'une procédure belge, on peut saisir aussi des biens catalans, sans que le gouvernement catalan ou la représentation catalane ne soit lié à ce conflit? Quid en cas de conflit entre l'état belge et une entité fédérée espagnole? Les biens de l'état espagnol sont-ils aussi saisissables dans ce cas?

Le ministre rappelle que la saisie doit porter sur des biens ayant un lien avec l'entité visée par le titre qui fonde la saisie, comme le prévoit l'article 2, paragraphe 2, 3°. Même les entités ne disposant pas de la personnalité juridique internationale sont concernées. Si l'entité qui s'endette le fait dans le cadre de ses compétences naturelles, il n'y a pas de raison de saisir les biens de l'état dont cette entité fait partie. Le juge – y compris le juge international - doit appliquer ces mesures avec bon sens.

Mme Catherine Fonck (cdH) demande si le terme “État” doit à chaque fois être remplacé par les termes “puissance étrangère” dans la proposition de loi, et, si ces derniers termes sont définis juridiquement dans un texte. Quel est le champ d'application exact de cette proposition? En outre, l'oratrice rappelle l'existence de la convention de Vienne sur le droit des traités et la convention de Bâle. L'initiative de la proposition de loi part-elle du postulat qu'il existe des failles au niveau de ces deux conventions qui feraient en sorte qu'en l'absence de telles dispositions dans des législations étrangères, les biens de la Belgique seraient saisissables à l'étranger?

Le ministre revient sur le choix des termes “puissance étrangère”. Cette terminologie est utilisée par analogie avec l'article 1412ter, paragraphe 1er, du Code judiciaire et elle remplace la notion d’“État” qui est définie dans le droit international. Par ailleurs, il ne s'agit pas de failles dans le droit international. Les saisies peuvent être faites actuellement dans un laps de temps si bref et parfois sans intervention d'un juge qu'on ne peut pas présumer de la part de ceux qui y participent d'une connaissance parfaite du droit international. L'intention est donc de donner une sécurité juridique dans notre Code judiciaire. Le droit international en matière diplomatique n'est pas toujours bien connu des juges des saisies et huissiers de justice locaux.

Mevrouw Catherine Fonck (cdH) geeft aan dat de buitenlandse gerechtsdeurwaarders ten aanzien van de Belgische goederen in het buitenland een identieke interpretatie zouden kunnen hanteren als die welke onze deurwaarders mogelijkerwijs hebben gehanteerd aangaande de internationale verdragen. Is die vraag al in andere landen gerezen in verband met Belgische goederen?

De minister preciseert dat men zou kunnen verwachten dat alle landen dezelfde rechtszekerheid waarborgen. De internationale bepalingen zouden kunnen volstaan, mocht iedereen ze correct interpreteren.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) vraagt zich af of de verwarring niet te wijten is aan het feit dat in paragraaf 3 de term "entité fédérée/deelgebied" wordt gebruikt, terwijl in paragraaf 2 de meer neutrale term "entité/entiteit" wordt gebezigd die eenvoudigweg op de desbetreffende entiteit slaat?

De minister antwoordt dat de gebruikte terminologie identiek is aan die van artikel 1412ter, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek.

De heer Eric Massin (PS) vraagt hoe het staat met de overheden die geen, of een niet noodzakelijk door iedereen erkende internationale rechtspersoonlijkheid bezitten, zoals bijvoorbeeld Palestina of bepaalde bevrijdingsbewegingen? Is in die gevallen immunité van toepassing?

De minister geeft aan dat hij op die vraag zal antwoorden tijdens de besprekking in plenum van het wetsvoorstel.

De amendementen nrs. 1 en 2 worden achtereenvolgens aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Het aldus geamendeerde en wetgevingstechnisch verbeterde artikel 2 wordt aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen.

Er worden enkele wetgevingstechnische aanpassingen aangebracht in het wetsvoorstel en in het opschrift ervan.

Mme Catherine Fonck (cdH) indique que les huissiers de justice étrangers pourraient avoir une interprétation identique vis-à-vis des biens belges à l'étranger à celle qu'ont pu avoir nos huissiers par rapport aux conventions internationales. Cette question s'est-elle déjà posée dans d'autres pays par rapport à des biens belges?

Le ministre précise qu'on pourrait espérer que tous les pays garantissent la même sécurité juridique. Les dispositions internationales pourraient suffire si tout le monde en faisait une lecture correcte.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) se demande si la confusion ne vient pas du fait que le paragraphe 3 utilise les termes "entité fédérée/deelgebied" alors que le paragraphe 2 utilise le terme plus neutre d' "entité/entiteit", qui vise simplement l'entité concernée?

Le ministre répond que la terminologie utilisée est identique à la terminologie de l'article 1412ter, paragraphe 3 du Code judiciaire.

M. Eric Massin (PS) demande ce qu'il en est des autorités n'ayant pas la personnalité juridique internationale ou n'étant pas nécessairement reconnues de tous, comme par exemple la Palestine ou certains mouvements de libération? L'immunité s'applique-t-elle dans ces cas?

Le ministre indique qu'il répondra à cette question au cours de l'examen de la proposition de loi en séance plénière.

Les amendements n°s 1 et 2 sont successivement adoptés par 14 voix et une abstention.

L'article 2 ainsi amendé et corrigé sur le plan légistique est adopté par 13 voix et 2 abstentions.

Quelques adaptations d'ordre légitique sont apportées à la proposition de loi ainsi qu'à son intitulé.

Het gehele, aldus geamendeerde en wetgevingstech-nisch verbeterde wetsvoorstel wordt aangenomen met 13 stemmen en 2 onthoudingen.

De rapporteurs,

Egbert LACHAERT
Goedele UYTTERSROOT

De voorzitter,

Philippe GOFFIN

Artikelen die een uitvoeringsmaatregel vergen (artikel 78.2, vierde lid, van het Reglement): *nihil*

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'amendée et corrigée sur le plan légistique, est adopté par 13 voix et 2 abstentions.

Les rapporteurs,

Egbert LACHAERT
Goedele UYTTERSROOT

Le président,

Philippe GOFFIN

Articles nécessitant une mesure d'exécution (article 78.2, alinéa 4, du Règlement): *nihil*